

[Kirsten Jacobsen]

det har ofte været sådan, at der har været flere købere til de ejendomme, end der har været ejendomme til salg, og det tror jeg også hr. Aksel Pedersen ved.

Må jeg til sidst sige, at når vi nu i udvalget skal til at behandle dette forslag, så må det kunne lade sig gøre — også selv om ministeren nu tror det modsatte — i hvert fald at fjerne de værste dele af denne lovgivning og i hvert fald at fjerne den urimelighed, der ligger i, at man skal beskattes med særlig indkomstskat, hvis forskelsværdien er under 50 pct. af den samlede ejendomsværdi. For det er en skat på flytning, og tænk blot på et dødsfald, hvor enken bliver tvunget til at sælge, fordi hun ikke kan klare udgifterne. Hun skal derudover også betale kapitalvindingskat. Det kan da ikke være rimeligt, og det kan partier her i salen, som normalt har en liberal indstilling, da ikke være med til at pålægge disse mennesker.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne takke ministeren for det svar, han gav, at han mente, vi kunne drøfte også beskatningen af fast ejendom i forbindelse med det forslag om ændring af kapitalvindingskatten, som han vil fremsætte. Jeg kan naturligvis ikke vide, hvad der kommer til at stå i det, men når det fortrinsvis kommer til at dreje sig alene om byerhvervene, så er jeg bange for, at vi løber ind i det, som vi jo før er stødt på, nemlig ændringsforslag så omfattende og så indgribende, at de må afvises, fordi der, hvis vi gennemfører dem som ændringsforslag til et eller andet forslag, der principielt handler om noget andet, ikke sikres de tre behandlinger, som grundloven foreskriver. Jeg er enig med ministeren i, at naturligvis kan vi ikke tage tilfældige ting op og drøfte i forbindelse med fremskridtspartiets forslag, såsom dette med forskelsværdien, for så fik vi jo kun to behandlinger i folketingsalen, og der skal tre til.

Men måtte jeg stille ministeren et spørgsmål til. Jeg forstod på ministeren — og jeg vil gerne retledes, hvis jeg ikke har ret — at ministeren ikke agter at komme frem med de nye principper, der for et år siden var tale om i forbindelse med kapitalvindingskat.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg antydede det før, men jeg skal gerne sige det direkte, at jeg forventer ikke, at der i det forslag, jeg fremsætter, er forslag, der vedrører omsætningen af fast ejendom.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja men så er det klart, at vi ikke kan komme til at drøfte de problemer, som jeg gerne vil have drøftet. Jeg forstod også på ministeren her, at der ikke kommer de nye principper frem, f. eks. vedrørende dette med, som det er sagt så klart heroppefra, at man fortsat vil beskatte inflationen af fast ejendom.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tinglysning af kapitalværdistigninger på jord og faste ejendomme som en offentlig prioritet [af Knud Jespersen m. fl.].

(Lovforslag nr. 70. Fremsat 12/11 75).

Tredje næstformand (Erlendsson):

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om inddragning af værdistigninger på jord [af Ømann m. fl.].

(Lovforslag nr. 118. Fremsat 5/12 75).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Det af hr. Knud Jespersen m. fl. fremsatte lovforslag går i korte træk ud på, at der af al fast ejendom skal svares en afgift

[Ministeren for skatter og afgifter.]

til det offentlige, som skal tinglyses på ejendommen som en prioritet. Afgiften beregnes som forskellen mellem på den ene side den offentlige vurdering ved 15. almindelige vurdering og på den anden side vurderinger eller købesummer med et fradrag svarende til den almindelige prisstigning. Det fremsatte forslag er fuldstændig identisk med det forslag, som medlemmer af det kommunistiske parti stillede i sidste folketingssamling.

Jeg kan derfor henvise til mine bemærkninger sidste år, hvor jeg gav tilslutning til de formål, der lå bag forslaget, men ikke fandt forslaget egnet til løsningen af disse problemer.

Jeg gjorde sidste år opmærksom på forskellige punkter, hvor forslaget var uklart, men forslagsstillerne har ikke benyttet den forløbne tid til på et eneste punkt at fjerne de uklarheder, jeg fremhævede. Der mangler således stadig bestemmelser om, hvorledes de prioriteter, der skal tinglyses, skal stilles i prioritetsordenen. Der er uklarheder om afgiftens beregning. Jeg nikker genkendende til sætningen i bemærkningerne om, at der ved ændringsforslag til anden eller tredje behandling vil blive fastsat regler for opgørelsen af kapitalgevinster og indbetaling af ydelser, og jeg savner stadig en redegørelse fra forslagsstillerne om forslagets virkninger for de nuværende ejendomsskatter og for kapitalvindingsskatten. I det hele taget består der efter det foreliggende forslag stadig den samme usikkerhed med hensyn til en række ting, der er centrale for at vurdere forslaget.

Det af hr. Ømann m. fl. fremsatte forslag går kort fortalt ud på at genindføre grundstigningsskyld til staten fra den 1. april 1977, dvs. fra tidspunktet for den 16. almindelige vurdering.

Forslaget afviger dog på væsentlige punkter fra den grundstigningsskyld, som vi havde indtil 1965. De vigtigste forskelligheder er, at værdistigningen skal tinglyses på ejendommen, at grundstigningsskylden skal svare til markedsrenten, samt at man ikke behøver at betale grundstigningsskylden, men kan lade den tinglyse på ejendommen.

Den vigtigste forskel mellem det af SF fremsatte forslag og kommunisternes forslag nr. 70 er, at SF's forslag kun omfatter jordværdistigninger, og at det først skal have

virkning for værdistigninger efter 16. alm. vurdering pr. 1. april 1977.

Også reglen om ubegrænset henstand med betalingen af renten af værdistigningen er særlig for SF's forslag.

Forslagsstillerne har i bemærkningerne redegjort for formålet med forslaget, og disse formål er jeg i vidt omfang enig i at ønske fremmet. Jeg er således enig i, at det er ønskeligt at bremse spekulationen i jordværdistigninger og at frigøre lånekapital til produktive investeringer. I denne forbindelse vil jeg godt pege på den begrænsning i tillægsbelåningen, som for nylig er aftalt med realkreditrådet. Jeg ser også gerne, som forslagsstillerne gør det, at generationsskiftet lettes.

Det foreliggende forslag kan jeg imidlertid ikke tiltræde, det er efter min mening belastet med alvorlige fejl og uklarheder, og det vil efter min vurdering have langt mere indgribende virkninger end anført af forslagsstillerne og vil volde betydelige administrative vanskeligheder.

Blandt de uklarheder, som jeg omtalte, kan nævnes, at det ikke klart fremgår af forslaget, om det er ejendomsværdien eller grundværdien ved 16. almindelige vurdering og senere vurderinger, der danner udgangspunkt for afgiftsberegningen. Da der er tale om jordværdier, skulle man tro, at der tænkes på grundværdiansættelsen, men i bemærkningerne til § 1 tales om en afgift på en ejendomsværdi. Som bekendt omfatter ejendomsværdien imidlertid hele ejendommen inklusive bygninger m. v.

Jeg savner i forslaget oplysninger om den foreslåede afgifts konsekvenser for frigørelsesafgiften og særlig indkomstskat. Den værdistigning, der opstår, når jord inddrages i byzone, er jo belagt med frigørelsesafgift. Er det forslagsstillernes hensigt, at den yderligere skal belægges med grundstigningsskyld?

Forslaget om, at værdistigningerne skal forrentes med markedsrenten, vil betyde en alvorlig byrde for grundejerne. Det er oplagt, at en betydelig del af dem, først og fremmest de økonomisk svagest stillede ejere, vil være ude af stand til at betale den halvårslige grundstigningsskyld. Med en markedsrente som den nuværende vil der ikke gå mange år, før hovedparten af ejendommen tilhører det offentlige og de hidti-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

dige prioritethavere er skubbet ud, hvor der er ingen eller kun lidt sikkerhed.

Ud over de problemer, der knytter sig til på denne måde at forringe retlige, tinglyste tilgodehavender, kan det give anledning til vurdering af, om den, der ikke har råd til at betale grundstigningsskylden, vil blive hårdere ramt end den økonomisk bedre stillede. Jeg tænker her ikke mindst på situationen i forbindelse med afhændelse af ejendom.

Tinglysningen af forfalden grundstigningsskyld vil betyde en særdeles stor belastning af tinglysningsvæsenet. Justitsministeriet har oplyst, at tinglysningsvæsenet ikke uden betydelige nyansættelser vil kunne klare opgaven, hvis der hvert halvår skal tinglyses en termin grundstigningsskyld på en stor del af landets ejendomme.

Endelig skal jeg bemærke vedrørende provenuet, at det af hensyn til kommunernes økonomi må forekomme betænkeligt, at de mister grundskylden af fremtidige værdistigninger. For mig at se må det føre til en forøgelse af skatteudskrivningen på andre områder. Det må også gælde, selv om man som foreslået af SF i et andet lovforslag, nemlig lovforslag nr. 25 om indkomstskat, vil lade statslige bloktilskud afløse den nuværende kommunale indkomstskat.

Jeg gør i denne forbindelse opmærksom på, at der efter lovforslaget ikke er mulighed for at lade en del af grundstigningsskylden tilfalde kommunerne. Efter forslaget skal afgiftsprovenuet nemlig bindes til offentlig erhvervelse af byggejord — en regel, hvis hensigtsmæssighed jeg i øvrigt må betvivle, da afgiftsprovenuet med tiden kan blive meget betydeligt og måske så stort, at det mere end kunne opfylde det formål, det er bundet til.

Disse indvendinger mod såvel hr. Knud Jespersens som hr. Ømanns forslag betyder, at jeg på regeringens vegne må afvise forslagene i den form, hvori de ligger. Men jeg medvirker selvfølgelig gerne under udvalgsarbejdet til afklaring af de problemer, der knytter sig til forslagene, og hvoraf jeg har peget på nogle.

Grünbaum (S):

Det af kommunisterne nu på ny fremsatte forslag om tinglysning af en offentlig priori-

tet på en del af værdistigningen på jord og fast ejendom har jo det dobbelte formål at begrænse mulighederne for låntagning og at hindre en for skæv formueudvikling ved i realiteten at inddrage noget af kapitalgevinsten til samfundet. Begge formål er sympatiske, men spørgsmålet er, om den anviste metode er hensigtsmæssig. Det er i hvert fald givet, at den vil medføre en betydelig forøgelse af administrationen, og hvis hovedformålet nu var at sætte en grænse for låntagning i de stigende ejendomsværdier, så er det jo et spørgsmål, om ikke dette formål både nemmere og bedre, mere hensigtsmæssigt, kunne opfyldes på anden måde, nemlig ved direkte begrænsninger af adgangen til at optage lån i ejendommene, hvilket så naturligvis skulle gælde både den organiserede realkredit og øvrige lånoptagninger i ejendomme i form af pantebreve. Jeg vil selv tro, at det kunne gøres væsentlig mere hensigtsmæssigt, hvis det var det, der var hovedformålet.

Nu er der jo også en anden side af forslaget, og med hensyn til denne anden side af forslaget, nemlig spørgsmålet om inddragelse til samfundet af den samfundsskabte værdistigning, må man, synes jeg, indrømme, at kommunisternes forslag er ret moderat. Man kunne næsten sige, det er et meget moderat forslag. Man friholder jo hele den stigning, som skyldes den almindelige inflation i samfundet, og her vil jeg da godt have understreget, at dette er langt den største del af den stigning, vi har kunnet konstatere i værdierne af fast ejendom. Det gælder ikke mindst landbruget. Den stigning, der har fundet sted her gennem en længere årrække, for landbrugets vedkommende i hvert fald, svarer nogenlunde til den lønstigning, der har fundet sted i den samme årrække.

Kommunisternes forslag er altså meget moderat. Det sigter kun mod at gribe ind over for den del af stigningen, der ligger oven over denne inflationsstigning; her vil man altså pålægge en offentlig prioritet, men der skal ikke foretages nogen forrentning deraf før efter et ejerskifte. Det er et ret vigtigt punkt, der også viser en moderat indstilling over for disse problemer. De nugældende ejere skal altså have lov til at blive siddende på ejendommene. De skal ikke have nogen ny byrde pålagt. Først ved ejerskifte skal disse byrder indtræde.

[Grünbaum.]

Jeg synes også, man må medgive det kommunistiske forslag — og det gælder selvfølgelig også for SFs forslag — at det løser de problemer, man for kort tid siden her fra denne talerstol diskuterede, om flytning og alt det dér, om fastlåsningsstavsbånd, altså om man kan flytte til en anden ejendom, idet prisen på den anden ejendom, hvor de samme regler gælder, naturligvis vil blive reduceret med værdien af den offentlige prioritet, som er i den anden ejendom.

Derfor skal man ikke uden videre afvise — det har ministeren jo heller ikke gjort. Regeringen kan ikke tage forslagene i den form, de har, men vi har jo i mange år diskuteret disse problemer omkring inddragelse af de samfundsskabte værdistigninger, og jeg synes, det kommunistiske forslag — det gælder også SFs forslag — skal tages med ind i den videre debat som indlæg, der fortjener at blive alvorligt drøftet i folketingsudvalget.

Jeg vil gerne have lov til at fremhæve den lange diskussion, vi har haft om disse problemer. Det er jo 10-20 år, vi har diskuteret det, og her vil jeg gerne have med i billedet, at vi i denne diskussion har stået over for to synspunkter eller måske nærmere to metoder. Den ene metode har været den, at man ved en løbende årlig afgift skulle inddrage disse værdier. Den anden metode, det andet synspunkt, har været, at man skulle inddrage disse værdier ved en afgift én gang for alle, om man så må sige, nemlig ved død. Det var den gamle diskussion om arvelovgivning, senere kapitalvindingsskatten, hvor afgiften forfaldt ved salg af ejendommen, idet man sagde, at det var for dyrt for de pågældende erhvervsdrivende at få denne årlige afgift pålagt; det var bedre, at de skulle betale, den dag de solgte, så havde de pengene, og så kunne de præstere skatten til det offentlige. Det er jo dette synspunkt, der har sejret her i folketinget. Det er derfor, vi har kapitalvindingsskatten.

Personlig skal jeg ikke lægge skjul på, at jeg mener, en løbende afgift, grundskyld eller grundstigningsskyld, og hvad man ellers vil kalde det for, er langt at foretrække fremfor sådan en afgift, der kommer ved salg, men det har været den altovervejende opfattelse her i folketinget, at man ikke skulle tage pengene årligt, men at man

skulle tage pengene ved salg af ejendommen, og det synspunkt har altså sejret.

Man kan naturligvis rejse det spørgsmål, om vi fortsat skal benytte den metode. I øvrigt har vi jo en blanding, for vi har også den kommunale grundskyld, og her skal man vel også, dette være sagt til både kommunisterne og SF, være opmærksom på, at der virkelig er sket noget på det punkt i de senere år. Kommunerne tager jo temmelig meget — det gælder efterhånden mange kommuner — i kommunal grundskyld, og vi har amtsgrundskylden. Vi har da kommuner her i landet, hvor man faktisk har gennemført fuld grundskyld, den gamle georgistiske tanke — nogle steder i hvert fald.

Vi skal også huske på, vi har kapitalvindingsskatten, som i og for sig bygger på samme princip som det, de to forslag her bygger på, nemlig at man skal tage fat dér, hvor der er en stigning ud over den almindelige prisstigning. Vi har en formueskat, og vi har en arveafgift. Det er altså ikke rigtigt, når man fra kommunistisk side og fra SFs side gerne vil fremstille det således, at dette folketing ikke har gjort noget over for disse problemer. Vi har gjort noget på en lang række punkter, jeg her har nævnt.

Man kan sige, at metoderne er ikke skrappe nok, men dertil må jeg sige, at det princip, der er lagt til grund både for kommunisterne og for SFs forslag, bygger på nøjagtig det samme, nemlig at man ikke skal beskatte den almindelige inflationsstigning, men kun det, der ligger derudover. Derfor vil jeg sætte et stort spørgsmålstegn ved, om der i virkeligheden vil komme meget større provenu ind ved at gå over til de to forslag, som her er fremsat, til principperne i de to forslag, end ved det, vi allerede har nu, idet man må være opmærksom på, som SF-forslaget gør i bemærkningerne, at man jo ikke kan fortsætte med en grundskyldsbeskatning ovenpå på den del af værdierne, man her inddrager til beskatning. Det står udtrykkelig i SFs bemærkninger til en af paragrafferne, og det er helt rigtigt. Man kan selvfølgelig ikke også have en kommunal grundskyld på den del af værdien, som man her har lagt en prioritet på, der skal forrentes med almindelig markedsrente; det går ikke, det er en selvfølge.

Men det gælder i virkeligheden også for

[Grünbaum.]

det kommunistiske forslag, at man vil blive nødt til at tage den del ud af den anden beskatning, som rammes af den offentlige prioritet. Det skal man også være opmærksom på.

I virkeligheden skulle man sige: der er ikke nogen patentløsning på dette spørgsmål; det er noget, vi alle sammen interesserer os for — vi gør det også inden for mit parti i allerhøjeste grad, de radikale har interesseret sig for det i mange år og andre også — og vi burde kunne tage en saglig debat. Det er ikke et spørgsmål om socialisme eller ikke-socialisme, vi diskuterer, det er et spørgsmål om, hvorledes vi på den mest hensigtsmæssige måde får inddraget disse samfundsskabte værdier, og jeg ville da tro uden videre, at mange inden for de borgerlige partier, hvis de tænkte denne sag efter en gang til, og også inden for mit eget parti, ville sige: ja men det kan da godt være, at den metode her med en prioritet lagt ind og så en vis forrentning af den, hvis man så ophæver kapitalvindingsskatten f. eks. og lemper lidt på andre punkter, måske er at foretrække fremfor den kapitalvindingsskat, vi har i øjeblikket. Nu har vi jo lige haft en diskussion om kapitalvindingsskat. Jeg rejser bare spørgsmålet, fordi jeg synes, det er rimeligt at trække denne diskussion væk fra det niveau, eller hvad man vil kalde det for, hvor man diskuterer det, som om klasserne her står skarpt over for hinanden. Det gør de i virkeligheden ikke. Der er et stort flertal i dette folketing, som mener, at de samfundsskabte værdier på en eller anden måde skal inddrages til samfundet — det er jeg overbevist om der er — og det er så et spørgsmål om: hvordan gør vi det bedst, hvordan gør vi det mest hensigtsmæssigt? Jeg synes i hvert fald, at de to forslag, både kommunisternes og SF's, fortjener at gå ind i udvalgsarbejdet, hvor vi vil være med til en saglig drøftelse af de principper, der ligger i dem. Vi kan ikke tage forslagene, sådan som de er fremsat her, i den form, hvori de er fremsat, men vi er parate til at gå ind i en drøftelse af dem.

Aksel Pedersen (V):

Skatte- og afgiftsministeren har jo gennemgået teknikken i de to lovforslag, og vi

kan lige så godt konstatere, at det er en statsovertagelse af jorden, det er altså det, vi kalder fuld grundskyld, man løber ind i, når det har fået lov at køre over en årrække.

Det kommunistiske forslag nr. 70 siger, at ejendomsværdistigningerne skal ses i forhold til den gennemsnitlige prisstigning i samfundet. For mig at se er det en sammenligning mellem Rundetårn og et tordenskrald. Hvad siger gennemsnittet af prisstigningen i samfundet, hvad har det med ejendomsprisstigningerne at gøre? Stigningerne i arbejds løn f. eks. kan jo akkurat lige så godt være det grundlag, man kunne vurdere ejendomsstigningerne efter. I forhold til landbruget må det i høj grad også blive et spørgsmål om: hvad er produktionsprisen? Det har også noget at gøre med ejendomsstigningerne.

Vel, der har været stor interesse i at bygge boliger i dette land. Ønsker man at dæmpe denne tendens? Det vil dette her også blive en årsag til. Der vil blive et andet syn på at bygge egen bolig, og det har dog trods alt være til glæde for mange og givet bedre plads til alle, at der har været en interesse i at bygge egen bolig.

Ser man på de sidste landbrugstællinger, så er der vel heller ingen ting, der tyder på, at den part af landmandens aflønning, man nu rammer, er fremmede for den fremtidige landbrugsproduktion. At sætte landmændene til at være statsforpagtere, hvad der jo er realiteten, vil sikkert kunne udløse modkrav fra landbrugets side. Det er da givet, at et krav om kortere arbejdstid er noget af det, der vil følge efter, og der vil også komme et krav om en bedre aflønning af den arbejdstid, man lægger, fordi kapitalinteressen som sådan forsvinder fra landmandens aflønningsområde.

Forslagsstillerne skulle læse bilag 28 til skatte- og afgiftsudvalget og se, hvorledes man beskatter landbruget i de lande, som vi samarbejder med inden for EF. Man vil da finde ud af, at det ikke er yderligere skatter, der tiltrænges for at få konkurrencevilkårene forbedret her i landet.

Det af hr. Knud Jespersen m. fl. fremsatte forslag lægger fremtidige prioriteter på fast ejendom forrentet med Nationalbankens diskonto.

Det af hr. Ømann m. fl. fremsatte forslag

[Aksel Pedersen.]

indfører en grundstigningsskat, man kan betale sig fra eller lade tilskrive kapitalen til den til enhver tid gældende markedsrente.

Venstre kan ikke tilsige støtte til disse forslag, men det vil sikkert heller ikke overraske de herrer.

Dohrmann (FP):

Ja, efter den behandling, fremskridtspartiets forslag om kapitalvindingsskat fik af venstres ordfører, så føler man jo næsten grund til at sige tak nu, at venstre dog ikke er sunket så dybt. Resterne af det, man kalder den frie ejendomsret, er vi i fremskridtspartiet indstillet på at værne om, og de resultater, forslagsstillernes venner ovre østpå har opnået, frister ikke nogen i fremskridtspartiet. Det må være bemærkninger nok til de to forslag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ministeren for skatter og afgifter har også denne gang sagt, at det kommunistiske forslag jo ikke udmærker sig ved klarhed. Jeg er enig med ham.

Jeg kunne godt lide at få svar på, om det virkelig er kommunisternes mening, at det, man er ude efter, det er værdistigningerne på bygninger og jord. Jeg kan se, at hr. Knud Jespersen nikker. Ja men i de fleste tilfælde vil det i et samfund som det danske, hvor der er tale om en livlig byggevirksomhed, være til at overse, hvilken værdistigning der fremkommer i bygningerne, når man skal have lov til at fradrage værdien af ny-, til- og ombygninger. Jeg er bange for, at kommunisterne allerede her er ude i at ville beskatte luftkasteller. Noget andet var det jo, hvis man havde holdt sig til et forslag om at beskatte værdistigningen på jord. Desuden vil det volde overordentlig store vanskeligheder at realisere det kommunistiske forslag, når man griber tilbage til 1973-vurderingen og ikke så meget som har antydning, hvordan man vil placere de prioriteringer, der bliver tale om fra samfundets side.

Jeg vil naturligvis gerne være med til at drøfte lovforslag nr. 70 fra kommunisterne i udvalget, men udgangspunktet er ikke just gjort let for os.

Når jeg derefter kommer til forslaget fra SF, så går jeg helt givet ud fra, at det har været SF's hensigt at fremsætte et lovforslag

om værdistigninger på jord uanset de uklarheder, der er i bemærkningerne til lovforslaget. Jeg må straks sige, at jeg er enig med SF i, at værdistigninger på jord, som er samfundsskabte, er samfundets ejendom, og jeg finder i SF-forslaget flere særdeles interessante enkeltheder, f. eks. § 2, hvor man har forsøgt på at definere den samfundsskabte del af værdistigningen på jorden. Man har her sagt, at man skal naturligvis se bort fra den forbedring, som ejeren — eller brugeren, skulle vi vel snarere sige — har foretaget, og man skal lægge noget til, hvis han ikke har passet sin jord ordentligt, sådan at den f. eks. er blevet befængt med ukrudt o. lign. Det synes jeg er udmærket. Da jeg selv har foreslået i anden forbindelse, at vi skal tage højde for den stedfundne inflation ved at regulere efter det lønregulerende pristol, synes jeg naturligvis også, at bestemmelsen herom er udmærket.

Der er andre ting, som jeg ikke rigtig tror kan lade sig realisere. Jeg tror ikke på, at det i en situation, som det danske landbrug befinder sig i, hvor prisen på de varer, som frembringes, er fastsat gennem aftaler med en hel række lande i Europa, er muligt at lade en så stor rente af den samfundsskabte værdi som markedsrenten komme på tale. SF har jo også i bemærkningerne foreslået, at man eventuelt kunne bruge diskontoen, altså i øjeblikket 7½ pct., plus 2 pct., altså 9½ pct.; men selv det tror jeg ikke der vil være plads til inden for de aftaler, vi har om prisfastsættelse på landbrugets produkter.

Må jeg sige om SF-forslaget, at selv om der således på en række punkter er efter min opfattelse meget væsentlige indvendinger at rette mod det, så håber jeg, ligesom det er udtalt fra socialdemokratiets side, at vi kan få en værdifuld drøftelse i udvalget på grundlag af dette forslag, der efter min mening er klart i sit sigte, nemlig at ramme den samfundsskabte værdistigning på jord. Jeg er enig i dette sigte.

Stetter (KF):

Kommunisternes forslag er en genfremsettelse. Såfremt nogen er interesseret i at vide, hvad den konservative gruppe mener om forslaget, kan jeg henvise vedkommende til Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 3303.

Jeg skal være høflig over for forslagsstil-

[Stetter.]

lerne og erkende, at problemstillingen er højst nærværende. Jeg tænker naturligvis på de stadig stigende offentlige vurderinger. Man kan få kuldegysninger ved efterretningen om, hvor meget kyndige folk mener at disse vurderinger vil stige ved den 16. almindelige vurdering. Det betyder jo, at der bliver tale om udgifter til formueskat og udgifter til stærkt stigende ejendoms-skatter, og i de situationer, hvor man ikke har nogen indtægter, kan man risikere, at det får til følge, at de pågældende ikke kan klare disse udgifter. Her læser jeg kommunisternes forslag således, at man vil sige til de pågældende jordejere: ja men I kan klare disse vanskeligheder ved, at staten overtager værdistigningen på jeres ejendomme, så skal I ikke betale hverken afgifter eller formueskat eller noget andet tilsvarende.

Det konservative folkeparti har en anden løsning på problemet. Vi siger, at vi ønsker at afskaffe formueskatten, som efter vor mening er en asocial beskatning — vi kan ikke komme nærmere ind på dette i denne forbindelse. Vi ønsker at lægge loft over ejendomsbeskatningen. Vi mener, det er rimeligt, at dette princip gennemføres, men vi har ikke fået tilslutning til det hidtil. Og vi mener simpelt hen, det bliver nødvendigt at se på virkningerne af den 16. almindelige vurdering, enten ved at man udskyder denne vurdering, eller ved at man i hvert fald prøver på at finde et andet vurderingsgrundlag.

SF's forslag om inddragning af værdistigninger på jord er derimod et nyt forslag med et gammelkendt indhold, nemlig et forslag om gennemførelse af grundstigningsskyld. Jeg har to bemærkninger til dette forslag. For det første viste alle erfaringerne ved administrationen af grundstigningsskylden, at afgiften automatisk væltede over på købsprisen og på køberen. Sådan må det også logisk gå, da jord som bekendt er en mangelvare. Man gør ikke en mangelvare billigere ved at lægge en afgift på prisen.

For det andet ønsker forslagsstillerne at henlægge provenuet af denne afgift til en fond til erhvervelse af byggejord. Jeg er på dette punkt enig med ministeren. Det vil blive enorme summer, som vil blive opsamlet i denne fond, og dette er jo et klassisk socialistisk forsøg på at umyndiggøre de

enkelte borgere. Alle skal for fremtiden henvende sig til denne fonds ledelse, hvad enten den nu skal ledes af politikere eller af embedsmænd, for at få rådighed over jord. Det fremgår ikke af forslaget, men det ligger i sagens natur, at jorden så kun kan lejes. SF vil ændre den gældende jordpolitik til en nationalisering af al dansk jord set på længere sigt. Såfremt forslaget gennemføres, vil det ikke længere være muligt at opretholde det nuværende privat-økonomiske system, og det er netop også et mål, forslagsstillerne stræber imod.

Vi vil ikke medvirke til at ophæve den private ejendomsret til jord. Det er ikke nogen overraskelse for os, at socialistisk folkeparti fremsætter dette forslag, men det kan heller ikke være overraskende for SF, at den konservative gruppe vil kæmpe imod gennemførelsen af dette forslag.

Ministeren sagde i sin tale, at regeringen afviser forslagene, men ministeren vil være med til at medvirke ved afklaring af problemerne. Hr. Grünbaum derimod sagde, at ministeren jo ikke afviste princippet i disse forslag, men ministeren ville blot ikke tage forslagene i den form, som forslagene havde. Den socialdemokratiske ordfører afviste med andre ord ikke dette princip. Så vidt jeg hørte, sagde ordføreren endda, at kommunisternes forslag var et meget moderat forslag. Det er egentlig en ganske interessant udvikling i den socialdemokratiske jordpolitik, og jeg vil da gerne høre, om ministeren kan bekræfte, at regeringen ikke afviser dette princip.

Jeg skal vente med at drage nogle konklusioner, til jeg har fået ministerens svar på dette spørgsmål.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det af kommunisterne fremsatte forslag indebærer som allerede sagt en inddragelse af værdistigningen såvel på ejendommen som på jorden. Lad mig straks sige, at ejendomsværdien eller forskelsværdien, om man vil, jo helt er afhængig af omkostningerne ved nybyggeri. Den bliver aldrig højere, end det koster at bygge tilsvarende nyt. Derfor kan den straks unddrages, idet den altid vil være inflationsskabt, det kan sådan set ikke være en reel kapitaldannelse.

Derimod er det da rigtigt, at der på jord kan være en reel kapitaldannelse, som jeg

[Arne Bjerregaard.]

sagde i forbindelse med det forslag, vi tidligere havde til behandling. Her vil jeg klart sige, at vi er stadig væk ikke imod, at reel kapitaldannelse — altså det, som ligger ud over den almindelige inflation på det nævnte område — beskattes. Om det så skal inddrages som en offentlig prioritet, det kan man altid diskutere.

Derfor synes jeg nok, at SF's forslag er mere rimeligt, idet det jo kun behandler jordspørgsmålet og netop unddrager den almindelige ejendom, fordi prisen på den kun er inflationsskabt. Vi vil da ikke afvise, at der her er spørgsmål, vi må se på. Vi må finde frem til en løsning, som indebærer en beskatning af de reelle kapitalgevinster, men det er selvfølgelig en forudsætning, at man først ophævede den almindelige kapitalvindingskat, som netop ikke er en beskatning af den reelle kapitalstigning. Hvilken formel man skal bruge for at finde frem til den reelle kapitalstigning, det er så noget andet, som man vel kan finde frem til ved senere behandlinger i udvalg, eller hvor man nu vil sende dette hen og prøve på at finde frem til en løsning på dette problem, for jeg indrømmer da og giver hr. Grünbaum medhold i, at det er et problem, som man har prøvet på at løse — lidt akavet — på mangfoldige måder. F. eks. at bruge den almindelige pristalsregulering eller det lønregulerende pristal er vel ikke rimeligt, idet f. eks. timelønnen jo stiger langt kraftigere. Hvis vi tager perioden fra 1965 til 1974, så er den steget med 300 pct., mens det lønregulerende pristal kun er steget med 174 pct. Man kunne jo spørge, om det, man opnår ved den almindelige overenskomst, ikke skal indgå i den almindelige inflationsstigning. For mig at se vil det da være med til at forøge omkostningerne og dermed være medvirkende til at skabe inflation. Spørgsmålet er altså: hvilken formel skal man bruge til at udfinde, hvad der er reel kapitalstigning? Det vil vi gerne være med til at diskutere. Hvorledes finder vi for jorden den reelle kapitalstigning?

Vi vil også gerne være med til at sige, at den reelle kapitalstigning, den må beskattes, eller det må være det offentlige ejendom, for det er det offentlige, der på en eller anden måde har skabt den. Er det i ét område byen, der udvikler sig, ja men så er

det da byens borgere, der som sådan får jordprisen udenfor til at gå i vejret, og så må de også have en rimelig andel i denne stigning. Det kan ikke være den, der sidder med jorden, der alene skal høste gevinsten. Det er vi fuldstændig enige i.

Hvis man vil fjerne al beskatning af inflationen, så vil vi altså gerne være med til at snakke om beskatning af reel kapitalgevinst.

Kaj Hansen (DKP):

Det er rigtigt, at dette forslag er en gennemførelse. Det blev fremsat første gang den 26. februar 1974, og det var ikke nogen tilfældighed. Det var et af de første forslag, kommunisterne fremsatte, efter at vi på ny havde indtaget vores pladser her i salen, fordi vi anser dette spørgsmål for et af hovedproblemerne i den økonomiske politik. Det forslag, der her ligger — og det gælder også forslaget fra SF — griber virkelig fat ved ondets rod. Inflationen har selvfølgelig flere årsager, men der er vel ingen, der for alvor vil benægte, at stigninger på jord og fast ejendom, som belånes, som pumpes ud i forbruget, det er en af inflationens hovedårsager. Det behøver man ikke at være nationaløkonom for at forstå.

Det er ligesom ikke i denne debat her trængt tilstrækkeligt ind, at et meget afgørende spørgsmål netop er, at disse inflationsgevinster vel for ca. 40 pct.s vedkommende bliver belånt, og det vil altså sige går ud i forbruget, uden at der er nogen produktion bagved. Enhver kan slå op i Statistisk Årbog og se, at ejendomsværdierne fra 1969 til 1973 steg med ca. 150 mia kr., og ifølge det sidste nummer af Finanstidende så vil de vel stige ca. 300 mia kr. fra 1973 til 1977. Ministeren kan måske oplyse, hvor meget han tror stigningen bliver fra den 15. til den 16. vurdering i 1977.

Virkningerne af disse værdistigninger er meget iøjnefaldende i år, netop på det område, jeg før var inde på. På trods af, at antallet af fuldførte lejligheder i de tre første kvartaler af 1975 faldt med 28 pct., ja, så steg nettotilgangen af obligationer regnet til nominel værdi med ca. 32 pct. Det vil altså sige, at obligationsmarkedet blev påvirket lidt af statslånet på 6 mia kr., men da bankerne svømmede i penge og ikke havde andet at bruge dem til end at yde staten lån,

[Kaj Hansen.]

så betød det i virkeligheden ikke så meget. Og det vil sige, at igennem 1975 har det været således, at byggeriet har givet anledning til udstedelse af for 1-1,5 mia kr. pr. måned, men der er udstedt obligationer og pantebreve for 3 mia kr. pr. måned, altså det dobbelte af, hvad nybyggeriet har lagt beslag på. Værdistigningerne belånes, og de skattefri gevinster ryger ud i forbruget.

Det er også interessant at se, at udviklingen i 1975 med byggekrisen og fortsat stigende udpumpning af obligationer afslørede mere klart end tidligere, at der i virkeligheden må gøres noget for at stoppe værdistigningerne i jord og fast ejendom.

Vi har jo det økonomiske råds formandskab, og det udgiver ved visse lejligheder publikationer og giver regeringen og folkettingen gode råd. Det er meget interessant at lægge mærke til, at disse gode råd, de følges meget godt, når det drejer sig om lønmodkostningerne, men når det drejer sig om sådan et problem, som vi her er inde på, så gør man det ikke. Jeg har her formandskabets beretning fra februar 1974, og dér siger man, at det er en forenklet problemstilling, „hvis man først og fremmest opfatter fordelingsproblemerne i samfundet som spørgsmål om løn kontra restindkomst (profit).“ Videre siger formandskabet:

„Navnlig må det imidlertid fremhæves, at de økonomiske vilkår for den enkelte ikke kun er et spørgsmål om løn, virksomhedsindtjening, priser, skatter og sociale ydelser, men i tiltagende grad også om, hvilke aktiver den enkelte besidder, og om deres belåning.“

Jeg understreger: belåning.

„Hvis man i stedet for at spørge om fordelingen af de ved produktionen skabte indkomster spørger om fordelingen af inflationsgevinster og -tab, stilles man over for en helt anden interessegruppering end den traditionelle gruppering i lønmodtagere kontra virksomhedsejere. Vinderne er her indehaverne af belånte realaktiver — med parcelhuse og sommerhuse som fremtrædende eksempler — og andre med nettogæld, medens taberne er indehaverne af pengeformue og — med den nuværende boliglovgivning — lejerne i nyt udlejningsbyggeri.“

Vi synes, at regeringen og folketingets

partier også skulle tage den side af sagen op, som det økonomiske råds formandskab her har peget på. Det understøtter jo meget kraftigt netop det forslag, som vi har fremsat.

Ministeren har sagt, at der er uklarheder i forslaget. Jeg vil da gerne medgive, at der er uklarheder. Det er et meget omfattende problem, der her er fremsat lovforslag om, men regeringen fremsætter jo også lovforslag, der er uklarheder i. Disse uklarheder klares op under udvalgsarbejdet, og mange af disse lovforslag undergår ændringer, så hvis regeringen og partierne vil gå ind i et positivt arbejde i udvalget, kan vi jo få klaret de ting op, der måtte være uklarhed om. Der forekommer jo næsten ikke et lovforslag uden uklarhed på det ene eller det andet punkt, heller ikke blandt dem, skatte- og afgiftsministeren fremsætter, så derved adskiller vores forslag sig ikke fra så mange andre.

Der er grund til at understrege, at dette forslags gennemførelse ikke vil koste de nuværende hus- og ejendomsbesiddere en eneste krone. Den tinglyste kapitalgevinst kan heller ikke nedbringes ved afdrag eller ved fuldstændig indfrielse, og ved ejerskifte skal den tinglyste kapitalgevinst forrentes med den til enhver tid gældende diskonto i Danmarks Nationalbank.

Det forslag, socialistisk folkeparti har fremsat, hilser vi med glæde, også fordi det i så høj grad ligner det forslag, vi har fremsat; derfor vil vi også give det en meget positiv behandling, men der er jo nogle forskelle. Den ene forskel er, at man i det ene forslag regner med 15. vurdering, i det andet forslag med 16. vurdering. Vi regner ikke med, at der skal ske noget før ved ejerskifte, hvorimod socialistisk folkeparti regner med, at det skal træde i kraft med det samme, selv om man også kan få infrosset den rente, man skal betale.

Vi er altså ubeskedne nok til at mene, at vi her har taget et spørgsmål op, som man bliver nødt til at gøre noget ved, hvis man mener det alvorligt, når man siger, at inflationen skal bekæmpes, og man har jo også kunnet konstatere her, at de partier, der siger, der ikke skal røres ved hele denne sag, er de samme partier, som rejser land og rige rundt og siger, vi må gøre noget ved inflationen, men som, hver gang der skal gøres

[Kaj Ransen.]

noget ved inflationen, i virkeligheden afviser at gøre noget.

Enkelthederne i forslaget, lovens administration m. v., er vi såre villige til at forhandle om, og vi håber, at dette lovforslag med eventuelle ændringer, som ikke antaster forslagets formål, må blive resultatet af folketingets behandling, og jeg anbefaler såvel vort eget forslag som det forslag, der er fremsat af socialistisk folkeparti, til en meget positiv behandling.

Wilhelm (VS):

Jeg mener, at denne første behandling mere indbyder til at se på de større linjer i både forslagene og problemet end til at lave pernitengryneri, som jeg synes skatteministeren gjorde. Jeg kan godt være enig med skatteministeren om, at der er en masse ting, man kan pege fingre ad her, og at man godt kunne have ønsket, at de 8 måneder, der er gået siden sidst, når det drejer sig om DKPs forslag, var blevet benyttet til at klargøre nogle af de ting, der allerede blev rejst dengang, og komme med nogle retningslinjer for opgørelsen af den værdistigning, som man bebudede dengang inden anden behandling, men jeg synes nok, det er mere tankevækkende, at skatteministeren til trods for en påstået enighed i hensigten alligevel benytter hele sin energi og fantasi på at finde indvendinger helt ned til, lad mig næsten sige bevidste fokuseringer på lidt sjuskeri i bemærkningerne til SF-forslaget med et enkelt ord, der skulle have heddet noget andet. Det synes jeg ikke reelt tyder på den store sympati for at gøre noget ved det problem, som de to forslag forsøger at løse op for.

Det var noget anderledes med den socialdemokratiske ordfører. Jeg synes især, det var befriende, at den socialdemokratiske ordfører så stærkt understregede, for det er vi fra VS' side enige med ham i, hvor yderst moderate disse — og han sagde det specielt om DKPs — forslag i virkeligheden er.

Jeg vil som sagt holde mig til de lidt større linjer og tage forslagene for det meste vedkommende under ét. Jeg synes, de har meget tilfælles, og jeg har på en måde lidt svært ved at se, hvorfor SF-initiativet kommer. Der er selvfølgelig forskelle, bl. a. den hovedforskel, at man ikke har de faste

ejendomme med. Det er ikke begrundet, og jeg kunne godt tænke mig at høre, om der er en særlig begrundelse for det. Ellers kan det være lidt svært at se, hvorfor det ikke kunne fremgå af den debat og de forhandlinger, der i øvrigt ville komme om det først fremsatte af forslagene.

For VS' vedkommende har vi sympati for forslagene og for den fælles hensigt, som vi ser bag dem, men vi tror ikke helt så meget på den næsten ubegrænsede effektivitet over for inflationen, som forslagsstillerne synes at have tillid til. Årsagerne til inflationen er jo kun ud fra en overfladisk betragtning at finde her. Det er da rigtigt, det er her, det ytrer sig i særlig grad, men på den anden side må det vel også være klart, at for jord og fast ejendom ville der ikke ske disse ting, medmindre der foregik noget andre steder i samfundet; årsagerne skal naturligvis som for alle andre hændelser i det økonomiske liv søges i den dynamik, der er i det økonomiske liv. Det er ikke i jord og fast ejendom, men naturligvis i produktionsmåden, produktionsvilkårene, produktionsstrukturen. At det så giver en ganske særlig effekt, bl. a. fordi jord er af en begrænset mængde og let bliver en mangelvare, er klart. At efterspørgslen yderligere stimuleres af de skattebegunstigelser, man giver besiddelsen af fast ejendom, er også klart, og det må også med i beskrivelsen, men selve dynamikken ligger naturligvis i produktionslivet, i den måde, det er organiseret på, i koncentrationen omkring de store byer og i alt det dér. Det ligger vel også — lidt dybere set, kunne man måske sige — i forsøgene fra statens side på at lappe på de ustandselige misforhold, der opstår mellem dette at ville skabe en kapitaldannelse, øge et produktionsapparat og så sikre, at almindelige mennesker overhovedet har mulighed for at af-tage den derved fremkomne produktion. De i hvert fald i deres tendens ustandselige kasseunderskud, man har kørt med, denne udpumpning af ikke-inddækket købekraft, som systemet i højere og højere grad kræver at staten betjener sig af for overhovedet at overleve, er naturligvis en inflationskilde, som smitter af på sådan noget som jord og fast ejendom.

Med denne indstilling til det er det formodentlig klart, at vi ikke kan have helt den samme tillid til, at man bremser inflations-

[Wilhelm.]

kilden effektivt med den slags forslag, som foreligger her; der er en tendens til det rigtige, men næppe heller mere. Vi kan forestille os, at man kun inddrog en del af værdistigningen. I så fald mener jeg, hr. Stetter har fuldkommen ret i, at vi vil opleve det, vi har oplevet så tit, nemlig at denne afgift, eller hvad det nu er man lægger på, vil blive overvæltet på handelspriserne, og de kan jo i meget stor målestok bære det, fordi den efterspørgsel, der, som jeg nævnte det før, skyldes, at jord nu engang er af begrænset mængde og derfor let bliver en mangelvare, stadig væk er til stede. Vi kan modsat forestille os, at hele værdistigningen eventuelt ud over et vist punkt, sådan som begge forslagene opererer med, nemlig ud over den almindelige inflation i samfundet — defineret på lidt forskellig måde i de to forslag — inddrages til det offentlige. Hvis det sker, kommer der jo nogle andre effekter ind, for så fjerner man motivationen for den private ejer til at tage mere end det, han har direkte økonomisk fordel af. Men stadig væk er baggrunden for en efterspørgsel jo til stede i de momenter, jeg før har nævnt, og det betyder, at man meget let gør det til et privilegium overhovedet at komme til at købe jord.

Jeg tror ikke på, og jeg mener aldrig vi har set det, at et sådant privilegium, i hvert fald når det drejer sig om almindelige mennesker som aftagere, ville komme gratis på markedet. Man vil altså have en situation, hvor der er alle betingelser og alle motiver for at omgå en sådan bestemmelse for at knytte salget af jord — efter DKPs forslag også fast ejendom — til andre vilkår, at man altså på en måde udser sig sine købere ud fra den betragtning, at det er et privilegium, man tilbyder dem, og derfor også kan kræve noget for det. Altså enten at man skal have fanden til oldemor for overhovedet at blive jordkøber — og man kan jo spørge sig, hvordan de almennyttige boligselskaber ville komme til at stå i den situation — eller at man underhånden har andre vilkår end dem, der fremgår direkte af handelspriserne. Det er meget svært at se, hvordan man i et samfund som vort vil kunne omgå den slags helt indbyggede mekanismer, og jeg synes ikke, det fremgår af forslagene, at man egentlig har overvundet det

problem, der ligger i sådan nogle sammenhænge.

I øvrigt gælder det om begge forslagene, at de begrænser sig, som det før er nævnt, til kun at omfatte den inflation på jord — og for DKPs forslag altså også på fast ejendom — der ligger ud over den, om man så må sige, normale inflation i samfundet. Det betyder også, at man ikke, som hr. Kaj Hansen antydede for et øjeblik siden, i virkeligheden har dæmmet voldsomt op for genbelåningsmuligheden. For det betyder jo, at hele den generelle inflationsrate — efter DKP-forslaget defineret på én måde og efter SF-forslaget defineret ved det lønregulerende pristal — af den del af det, som stadig væk trods alt har været den største, stadig væk kan genbelånes også efter de to forslag, der foreligger her.

I øvrigt synes der at være en slags modstrid dér. Hvis man, som forslagsstillerne især for DKP-forslagets vedkommende synes at foregive, troede på, at dette nogenlunde effektivt ville standse inflationen, kan man jo ikke samtidig, som man gør i bemærkningerne, sige, at et forslag som dette ville give staten et provenu af den og den størrelse. Man må vælge det ene eller det andet. Enten tror man på, at man standser inflationen, og så er der selvfølgelig ikke et sådant provenu af dette forslag, eller også tror man på det store provenu, man nævner i bemærkningerne, men så er det, fordi man ikke har formået at standse inflationen.

Jeg må altså konkludere for VS' vedkommende, at vi har sympati for forslagene og gerne vil være med til at få dem yderligere belyst, men at vi har betydelig mindre forventning end forslagsstillerne om, hvordan de vil virke, og at vi især ønsker belyst nogle af de problemkredse, jeg her har været inde på.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til lovfor-
slag nr. 138 (om inddragning af værdistigninger på jord) har ordet.

Ømann (SF):

Til det sidste vil jeg gerne forlods sige, at vi ikke har opstillet nogen provenubetragtninger, og det er da rigtigt, at hvis forslaget fungerer, bevirker det sin egen død i provenumæssig henseende. Det er kun godt,

[Ømann.]

for det er meningen med det; så svinder inflationen, og det var også meningen med det.

Jeg vil med formandens tilladelse, selv om jeg optræder her som ordfører for forslagsstillerne til SF's forslag, gerne have lov til at knytte et par bemærkninger til det andet forslag, vi behandler her, nemlig det kommunistiske forslag. Jeg har allerede udtalt mig om det, da det tidligere blev fremsat, og jeg vil gerne gentage, at jeg omfatter det med stor sympati.

Der er den forskel i forhold til vores forslag, at DKP tager bygningerne med, og det knytter an til den interessante principielle debat, som hr. Grünbaum antydede, nemlig om man skal inddrage disse værdistigninger løbende, eller man skal gøre det i salgssituationen. Vi har altså valgt den løsning, at man for jordens vedkommende — den ville vi gerne sondre ud som et centralt problem — tager den løbende, men for bygningernes vedkommende ville overlade det til en kapitalvindingsskat. Jeg er imidlertid villig til at diskutere, hvordan disse to synspunkter kan sammenarbejdes, hvordan det er mest hensigtsmæssigt, og har altså bare forudset en række komplikationer, hvis vi også skulle have bygningerne med ind.

Endvidere er der den forskel, at vi vil have forrentning fra starten, mens det kommunistiske forslag forudser en forrentning, der først træder i kraft fra overdragelsen. Men i øvrigt er der jo ikke nogen forskelle på hovedsynspunkterne i de to forslag.

Der næst vil jeg gerne — og jeg har grund til det — takke nogle af de ordførere, der har været heroppe. Jeg vil gerne sige til finansministeren, at vi er pinligt opmærksomme på de mangler, der er ved forslaget. Der er ingen sammenarbejdning med frigørelsesafgiften; det er ikke noget principielt — vi har jo det samme sammenstød mellem kapitalvindingsskatten og frigørelsesafgiften — og det er jo ikke noget, der er uløseligt at sammenarbejde. Vi tror heller ikke på, at tinglysningen vil volde uoverstigelige vanskeligheder, og hvis den gør det, er det også på tide at tage en reform op af hele vores tinglysningsvæsen; det er vist også noget, man arbejder med, og i hvert fald noget, jeg gerne vil gå i brechen for.

Kommunerne mister deres grundskyld. Ja, det er da rigtigt, og det hænger sammen med vores forslag om, at kommunerne skal have deres midler via bloktilskud fra en fælles beskatning, men jeg er i øvrigt villig til at drøfte, hvilke ekstra beskatningsmuligheder kommunerne fremover skal have.

Det var også meningen med at lægge disse penge ind i en fond, at det provenu, der eventuelt kommer, og som jeg ikke har udtalt mig om størrelsen af, fordi det jo afhænger af mange faktorer, som ikke er til at veje, skulle aflaste kommunernes byrder med hensyn til at købe jord til byggemodning, købe billig byggejord i rette tid, så det er altså ikke noget, der på forhånd kan siges at belaste kommunerne.

Debatten i øvrigt. Jeg synes, at den, imod hvad jeg havde ventet, har været meget, meget saglig. Jeg synes, det er ved at gå op for folketinget, at der her ligger et hovedproblem. Det er jo sagt af forskellige industrifolk, at det ville være en lykke for det moderne industrisamfund, hvis Danmarks jord var nationaliseret. Det hænger sammen med mange, mange ting. Jeg er overbevist om, at et industrisamfund ville være bedre stillet, hvis jorden var fælleseje. Jeg er overbevist om, at det både for industrien og for landbruget ville muliggøre en langt bedre erhvervspolitik, hvis man blev fritaget for prioriteterne.

Det er jo et spørgsmål af overordentlig og voksende betydning. Det blev sagt i den forrige debat af hr. Erhard Jakobsen, at man ikke kunne gøre op, hvad der var realstigning, og hvad der var almindelig inflation. Ja, det har nogle journalister ved Finans-tidende altså været i stand til, og jeg vil også tro, at andre økonomer er i stand til det. Det drejer sig om en stigning på jord og fast ejendom, der vel nok i dag løber op i 20 mia. kr.; for 4 år siden blev det beregnet til 16-17 mia. kr. Vismændene har haft fat i spørgsmålet, de har haft samme opfattelse af det, nemlig at det er en økonomisk størrelse, som er uden for den almindelige økonomiske styring. Det er klart, at disse 20 mia. kr. skal finansieres på den ene eller den anden måde, og at betalingen af disse ekstra udgifter, disse ekstra priser på jorden og på den faste ejendom, virker i retning af et pres på lønnen, af et pres på priserne og — vil jeg gerne have lov til at sige til partiet venstre

[Ømann.]

— rigtignok også virker som en hindring for generationsskiftet.

I den almindelige diskussion om, hvor afgifterne havner, sagde hr. Stetter, at afgifter af denne art bliver væltet over på køberne, og i den forbindelse knyttede han nogle bemærkninger til den afskaffede almindelige grundværdistigningsafgift. Jeg har som sagfører været med til, at handler gik i stykker, fordi der i skødet stod, at den pågældende køber skulle forrente en så og så stor grundværdistigning; dengang var renten kun på 4 pct., men handelen gik faktisk i stykker på grund af dette faktum. Det vil med andre ord sige, at en sådan tinglyst værdistigning på en ejendom trykker priserne, alt andet lige. Så hvor det i den sidste ende vil havne, afhænger ganske af forløbet af efterspørgsels- og udbudskurven, og disse økonomisk overordnede love kan vi vist ikke rokke ved, hvad enten vi laver den ene eller den anden afgift.

Jeg takker hr. Bernhard Baunsgaard for den positive modtagelse af forslaget. Det er da klart, vi ikke havde forventet, at det i alle ender og kanter skulle være sådan, at det kunne accepteres af det radikale parti, men jeg synes også her, at der kan være en platform for videre drøftelser og for et vist fornuftigt skattearbejde her i folketinget, og det synes jeg sandelig at vi efterhånden trænger til.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til lovforslag nr. 70 (om tinglysning af kapitalværdistigninger på jord og faste ejendomme som en offentlig prioritet) har ordet.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg skal allerførst takke de ordførere, der enten har givet udtryk for, at de var enige i forslagets samlede mål eller også var enige i de principper, der er nedlagt i selve forslaget. Nu er det ikke første gang, dette forslag ligger på folketingets bord. Det er tredje gang, og vi er ikke nået videre end til første behandling af dette forslag. Det har vi grund til at beklage, for vi synes, det var rimeligt, at man fik et sådant forslag til virkelig behandling både anden og tredje gang, og at folketinget kom til at tage stilling til, hvad man vil gøre, og hvad man ikke vil gøre.

Vi har ikke på noget tidspunkt påstået, at det forslag, vi lægger frem, er et lovforslag, der er totalt og ubetinget i ethvert komma, korrekt gennemarbejdet, men det er et fuldstændigt lovforslag. Skatteministeren siger, at de fejl, han fandt deri, sidste gang han så det, kan han nikke genkendende til. Ja, men det er jo ikke sikkert, det er ubevidst, at disse fejl atter er der. Vi finder os fortsat ved den første behandling, og vi kunne godt korrigere, det har vi også sagt vi vil gøre mellem anden og tredje behandling, og vi er overordentlig villige til at diskutere disse spørgsmål. Men det var nu også lidt af en prøve for at se, om den nuværende skatteminister, som hr. Anders Andersen, den tidligere finansminister, brugte de samme verbale betegnelser af selve forslaget. Og dér kan jeg jo nikke genkendende til disse taler: de er overordentlig ens i deres tone, ens i deres argumentation, det bliver høj og dyr administration, og hvad man ellers kunne sige. Hr. Anders Andersen oplyste i 1973, at det ikke ville være til at administrere sådanne tinglysningssedler i bøgerne, og at det ville betyde, at der skulle gennemføres 600.000 tinglysninger årlig. Vi kiggede dengang efter, og det viste sig, at der var foretaget 1½ mill. vurderinger, og det vil sige, at det var tal, der var grebet helt ud af luften.

Hvorfor nu tage det frem? Jo, af den bestemte årsag, at skiftende ministre ikke har turdet bestride for det første, at dette her er et meget brændende problem og et ganske afgørende element i hele inflationen, for det andet, at det er et spørgsmål, som skal løses, hvis man skal have orden på landets økonomi. For det tredje, at man har betjent sig af den forklaring — med skiftende vægt naturligvis — at nogle af principperne ville betyde, at det hele gik over på statens hænder gennem nationalisering, og andre, at de principper, der lå deri, kunne man godt overveje.

Men hvad er det, man har gjort midt i alt dette, både den nuværende og den forrige regering? Det er, at man har snakket ved siden af problemet, og problemet er vokset og vokset, og vi har dokumenteret, at der hver måned uden produktiv baggrund blev taget 1½ mia kr. ud ved sådanne belåninger, der intet havde med hverken forandringer eller nybyggeri, men kun med spekula-

[Knud Jespersen.]

tion at gøre, 1½ mia kr. om måneden. Så kommer ministeren for den regering, der har tilbragt en hel dag med septemberbrødrene ude på Marienborg, hvor man har diskuteret, hvordan man skulle finde 1.200 mill. kr. til arbejdsgiverne for en dyrtidsportion, og siger: der er et par kommafejl i det forslag. Ja, det er der, men der er også 1½ mia kr. om måneden til den regering, der ellers vil tage sig af det. Det er noget af det, vi har prøvet at kigge på. Så kan vi godt diskutere kommafejl, vi er også i stand til at mobilisere så megen grammatikalsk viden, at det nok skulle kunne lade sig gøre at finde frem til noget fornuftigt her.

Jeg ville være en skurk, hvis jeg prøvede at se på de forskelligheder, der var mellem skatteministerens bemærkninger til forslaget og så hr. Grünbaums. Jeg vil bare sige, jeg synes nok — og jeg tror det også gerne, for skatteministeren er jo et menneske, der har et åbent udsyn til nye horisonter — at skatteministeren har lyttet til hr. Grünbaums og mine bemærkninger og vil gøre noget mere ud af principperne og de halvanden milliard kroner end af kommaerne, og hvis man vil det, er vi absolut tilfredse. Når hr. Grünbaum siger, vi er overordentlig moderate i vores forslag, takker jeg for den venlige bemærkning, for så er der balance i tingene. Både hr. Stetter og venstres ordfører har jo forklaret, at det her drejer sig om den rene og skære socialisme og kommunisme. Det overgås kun i voldsomhed af hr. Dohrmann, som ikke har forstået noget af, at det ikke er et geografisk begreb, vi diskuterer, om øst-vestforholdene, men er et problem om priser på huse, på boliger, på lejligheder og om det pres, der udfoldes på landets økonomi.

Som sagt har jeg mest lyst til at holde mig til de positive betragtninger, der er gjort, og disse meget positive betragtninger vil vi naturligvis ikke alene notere os, men også tage op i skatte- og afgiftsudvalget.

Der er to sider i dette forslag, sagde hr. Grünbaum. Den ene er belåningen, pris m. v., og det andet er spørgsmålet om at opsuge disse samfundsskabte værdier. Jeg er helt enig. Jeg ved såmænd ikke, hvilken af siderne vi lægger mest vægt på, vi ser det som en helhed. Når det kommer i den skikkelse, det har, er det simpelt hen for at rette

projektøren mod det, der er årsagen til en række problemer, og ikke, som hr. Wilhelm sagde, fordi vi har tillid til, at man ved at gennemføre vores forslag har løst problemerne, stoppet inflationen osv. Jeg er meget enig med hr. Wilhelm i, at der er mange andre dynamiske faktorer, der griber ind, men jorden er noget, der er meget overskueligt: det er let at gå ind i. Under det foregående punkt diskuterede man, hvor nødvendigt det var at lave muligheder for generati-onsskifte i landbrug — og det erkender vi blankt — ja men her i vores forslag ligger der jo en slags løsning, og så kan man i hvert fald tage det op på en sådan måde, at det klarer tingene.

Om 16. vurdering håber jeg, at ministeren har noteret sig, at en af ordførerne — det var hr. Kaj Hansen — rejste spørgsmålet: hvor meget tror ministeren vurderingen vil vokse fra 15. til 16. alm. vurdering? Det er i 1977, og ifølge Finanstidende — og det skal siges igen — regner man med omkring 300 mia kr., antagelig lidt i overkanten, og det vil sige omkring 3 mia kr. pr. måned, hvoraf i alt fald maksimalt de 50 pct. anvendes til byggeri eller forandringer.

Jeg er interesseret i, at vi får et svar på den side af sagen, og jeg synes, det var rimeligt, da det er tredje gang, vores forslag foreligger, at man i skatte- og afgiftsministerens domæne satte sig for at undersøge, hvordan de tal er, hvad der kunne gøres. For nu har jeg hørt for tredje gang, at vores forslag faktisk var godt, det var bare ikke egnet til at løse problemerne. Men vi har ikke hørt om noget forslag, der var egnet til at løse problemerne. Jo, der var hr. Stetters, men det tror jeg ikke ministeren går ind på, om at formueskat var en asocial skat — så ved vi det — og den vil de konservative gerne have afskaffet. For at være overordentlig venlig, vil jeg sige, at formueskat aldeles ikke er en asocial skat. Derimod forekommer der en række rimelige asociale fritagelser omkring dem, der ejer fast ejendom eller faste værdier, og det er noget af det, vi vil til livs, samt de muligheder, der er indbygget heri for belåning.

Hr. Bernhard Baunsgaard rejser det spørgsmål, om det nu er klogt at rode jord og bygninger sammen. Ja men det er vi da også villige til at diskutere. Vi har med vilje prøvet at stille problemet sådan, at dette

[Knud Jespersen.]

folketing blev tvunget til at tage stilling til, hvad man vil gøre, og også peget på en saglig vej til, hvordan det kunne klares. Hvad er blevet følgen af de værdistigninger? Det er jo, at det er blevet dyrere at bo, dyrere at købe, at det virker som et pres på hele samfundets økonomiske politik, det virker som en magnet, for den likvide kapital man har, søger hen til jorden: det kan ikke betale sig at bygge skibe, og det gør det dyrere på alle måder for alle dem, der ingen fast ejendom har.

Som sagt mener vi, at det her ikke standser inflationen, men kan begrænse den. Vi har tillid til, at det vil virke, men ikke virke med 100 pct., og jeg vil henstille til folketinget, både dem, der har haft praktiske kritiske indvendinger, og dem med den positive holdning, at dette kommunisternes forslag kommer til både anden og tredje behandling. Jeg vil henstille, at det sker, sådan at man får afklaret, hvem det er, der vil bevare asociale tilstande omkring disse værdistigninger, og hvem der vil prøve at løse problemerne på en ny måde. Det er ikke socialisme, der ligger hverken i SF's eller i vores forslag. Forslagene har den samme tendens rettet mod det samme mål og er også ført stort set af den samme hånd, nemlig den bevæggrund, at man nu skal sikre, at det bliver billigere at bo, at man får mere gang i udviklingen og hold over landets økonomi. Jeg ved ikke, om folketinget mener, at dets værdighed og autoritet kan bevares, hvis man for tredje gang bare afviser et sådant forslag og siger, der er et komma, der står forkert, så pyt med de 1,5 mia kr., vi kan hente dér, pyt med de problemer, der ligger gemt deri, eller at det ikke er det mest velegnede forslag. Jeg vil gerne sige, at de, der påtager sig ansvaret for at forhindre, at dette forslag kommer til anden og tredje behandling, bør være forpligtet til at komme med et forslag, der er bedre, og hvis de gør det med det samme mål, støtter vi gerne, ligesom vi også støtter SF's forslag i denne sag.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Hr. Knud Jespersen stillede det spørgsmål — ja, først blev det stillet af hr. Kaj Hansen — hvor meget jeg troede vurderin-

gerne ville stige fra 15. til 16. alm. vurdering. Jeg kan ikke besvare det spørgsmål i dag. Jeg skal gerne under udvalgsarbejdet forsøge en vurdering på grundlag af den prisudvikling, der har fundet sted fra 15. alm. vurdering til i dag, og forsøge at vurdere også udviklingen i den kommende tid.

Jeg skal i den forbindelse sige, at det vel under indtryk af forslagernes karakter må have interesse også at få ind i en sådan vurdering, hvor meget af disse store beløb, der tales om, der svarer til den almindelige stigning i samfundet, og hvor meget der på dette område ligger ud over det. For sagen er jo den — og det gælder de bemærkninger, hr. Kaj Hansen gjorde omkring inflationsgevinster, der bliver belånt — at der jo efter forslagene her først bliver tale om at tinglyse en forpligtelse på det tidspunkt, hvor stigningen ligger ud over den almindelige prisstigning, den almindelige inflation i samfundet.

Jeg skal derudover kun gøre nogle bemærkninger til hr. Stetter, som stillede et spørgsmål og gav udtryk for den opfattelse, at der var et skred i socialdemokratiets holdning i denne sag. Det mener jeg ikke der er, hvis man sammenholder med de bemærkninger, der er blevet gjort af socialdemokratiets ordfører, hr. Ove Hansen, den 11. april 1975, de står i Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 3302, og jeg vil gerne citere et kort stykke derfra. Hr. Ove Hansen sagde:

„Nu peger man på, at samfundet skal have en prioritet, efter at man har konstateret den virkelig reelle kapitalgevinst i form af en tinglysning, og jeg må sige, at de tanker, der ligger i forslaget her, er ikke ukendte for mig. Jeg synes, der er noget her, der virkelig giver grund til overvejelser, men jeg tror ligesom ministeren ikke, at lovforslaget, som det er udformet, er i stand til at løse problemet.“

Hr. Ove Hansen siger lidt senere i samme spalte:

„Men som sagt, vi erkender fra socialdemokratiets side, at der er et problem, og vi vil gerne være med til at undersøge det meget grundigt, for vi må erkende, at disse høje priser, der ofte må gives for ejendomme, er væsentligt medvirkende til at forøge og forstærke inflationen.“

Jeg tror, det er meget dækkende også for de bemærkninger, hr. Grünbaum gjorde

[Ministeren for skatter og afgifter.]

under debatten her i dag; der er måske brugt enkelte andre ord, det skal jeg ikke kunne sige, men jeg tror, det dækker over den samme indstilling.

Jeg vil gerne for min egen part sige, at jeg henviste til mine bemærkninger ved forslagens behandling sidste gang, og deraf fremgik, at vi ser, at der er en række problemer knyttet til disse meget store stigninger på fast ejendom, og det har jeg tidligere givet tilsagn om at medvirke til en grundig drøftelse og vurdering og debat af; det er det samme tilsagn, jeg giver i dag, og det samme tilsagn, som socialdemokratiets ordfører gav. Jeg tror, vi bliver nødt til at se på disse ting, og de må nødvendigvis, som også hr. Grünbaum var inde på det, ses i sammenhæng med, hvad vi i øvrigt gør med frigørelsesafgift, med særlig indkomstskat, med grundbeskatning for amter, med grundbeskatning for kommuner. Det er klart, man ikke kan rive hverken disse forslag eller noget andet ud af sammenhængen, disse ting må med ind i en samlet vurdering, og det skal jeg for min part erklære mig rede til at medvirke til under det arbejde, der skal finde sted i udvalget.

Jeg skal ikke gøre andre bemærkninger, end at der i hr. Stetters bemærkninger lige-som lå en erkendelse af, at der knytter sig nogle problemer til det område, vi beskæftiger os med her. Hr. Stetter sagde, at 16. alm. vurdering ville give anledning til nogle problemer, og at man kunne overveje en udskydelse af 16. alm. vurdering, kunne overveje et andet vurderingsgrundlag.

Det kan man godt gå ind i en overvejelse af, men bagved ligger vel en erkendelse af nogle problemer, og en udskydelse, henholdsvis at vælge et andet vurderingsgrundlag, løser i hvert fald ikke noget af det problem, som består i den voldsomme stigning i priserne på fast ejendom, som ligger bag ved en voldsom stigning i vurderingerne fra 15. til 16. alm. vurdering.

Dohrmann (FP):

Jeg kan ikke acceptere, at det heroppefra fra flere ordføreres side er blevet påstået, at der finder så enorme værdistigninger sted på jord og fast ejendom. Det er simpelt hen et postulat. Hvis vi ser bort fra de kunstige

vurderinger, ejerens forbedringer plus nogle få enkelte andre ting, finder der reelt kun værdistigninger sted i ganske enkelte få tilfælde, og det skal i hvert fald ikke være en begrundelse for, at man nu skal begynde at stramme det dér yderligere; det er ren og skær nationalisering af jorden eller vejen frem imod det.

Kaj Hansen (DKP):

Hvis hr. Dohrmann vil bestride værdistigningerne på jord og fast ejendom, må fremskridtspartiet først se at få afskaffet Danmarks Statistik, men det har det jo også stillet forslag om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Arbejdsmarkedsudv. (20/12 75):

Udtræder: Aksel Knudsen

Ny stedf.: Inger Stilling Pedersen

Miljøudvalget (20/12 75):

Udtræder: Nana Mikkelsen

Nyt medlem: Sigsgaard

Udv. om fysisk planlægning (20/12 75):

Udtræder: Nana Mikkelsen

Nyt medlem: Sigsgaard

Kommunaludvalget (20/12 75):

Udtræder: Nana Mikkelsen

Ny stedf.: Sigsgaard

Udv. om off. arbejder (20/12 75):

Udtræder: Nana Mikkelsen

Nyt medlem: Sigsgaard

Landbrugs- og fiskeriudv. (20/12 75):

Udtræder: Wilhjelm

Ny stedf.: Sigsgaard

Markedsudvalget (20/12 75):

Udtræder: Abel

Nyt medlem: Brusvang

Undervisningsudv. (20/12 75):

Udtræder: Tønnesen

Nyt medlem: Arnfast

Boligudvalget (20/12 75):

Udtræder: Tønnesen

Nyt medlem: Arnfast

Christianiaudvalget (20/12 75):

Udtræder: Tønnesen

Nyt medlem: Arnfast

Forsvarsudvalget (20/12 75):

Udtræder: Tønnesen

Nyt medlem: Arnfast

Udv. ang. forslag til lov om ændring af lov for Grønland om kommuneskat (20/12 75):

Udtræder: Tønnesen

Nyt medlem: Arnfast

Det udenrigspolit. nævn (20/12 75):

Udtræder: Tønnesen

Nyt medlem: Arnfast

Valutaudvalget (20/12 75):

Udtræder: Tønnesen

Nyt medlem: Arnfast

Det udenrigspolit. nævn (22/12 75):

Udtræder: Hilmar Baunsgaard

Nyt medlem: Stinus

Udtræder: Bilgrav-Nielsen

Ny stedf.: Hilmar Baunsgaard

Udv. om off. arbejder (22/12 75):

Udtræder: Gydemark

Ny stedf.: Stinus

Udenrigsudvalget (22/12 75):

Udtræder: Grethe Philip

Nyt medlem: Stinus

Forsvarsudvalget (22/12 75):

Udtræder: Gydemark

Ny stedf.: Stinus

Markedsudvalget (22/12 75):

Udtræder: Aase Olesen

Ny stedf.: Stinus

Skatte- og afgiftsudv. (5/1 76):

Udtræder: Kaj Hansen

Nyt medlem: Knud Jespersen

Det udenrigspolit. nævn (9/1 76):

Udtræder: K. J. Mortensen

Nyt medlem: Kjeld Olesen

Erhvervsudvalget (9/1 76):

Udtræder: Holmberg

Nyt medlem: Hovmand

Arbejdsmarkedsudv. (9/1 76):

Udtræder: Ole Henriksen

Nyt medlem: Kristine Heltberg

Kommunaludvalget (9/1 76):

Udtræder: Ole Henriksen

Nyt medlem: Kristine Heltberg

Kulturudvalget (9/1 76):

Udtræder: Ole Henriksen

Nyt medlem: Kristine Heltberg

Udv. om off. arbejder (9/1 76):

Udtræder: Ole Henriksen

Ny stedf.: Kristine Heltberg

Socialudvalget (9/1 76):

Udtræder: Ole Henriksen

Ny stedf.: Kristine Heltberg

Undervisningsudv. (9/1 76):

Udtræder: Morten Lange

Nyt medlem: Kristine Heltberg

Udenrigsudvalget (9/1 76):

Udtræder: Ole Henriksen

Nyt medlem: Kristine Heltberg

Udv. ang. vidensk. forskning (9/1 76):

Udtræder: Ole Henriksen

Ny stedf.: Kristine Heltberg

§ 71-udvalget (13/1 76):

Udtræder: Kirsten Jacobsen

Nyt medlem: Wamberg

Markedsudvalget (13/1 76):

Udtræder: Halvgaard

Nyt medlem: Jørgen Junior

Udtræder: Jørgen Junior

Ny stedf.: Halvgaard

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 14. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren af Maigaard og Gert Petersen.*
- 2) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til ministeren for kulturelle anliggender af Svend Haugaard m. fl.*
- 3) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Nyborg.*
- 4) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 5) *Spørgsmål til ministrene.*

6) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning angående tilvejebringelse af grundlag for eventuel indkomstpolitisk lovgivning [af Glistrup m. fl.].

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af Københavns universitets almanakprivilegium [af Wamberg m. fl.].

8) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om 10.-12. uddannelsesår.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om folkeafstemning om kernekraftværker [af Kjærulff-Schmidt m. fl.].

Mødet hævet kl. 17.38.